

OPPOSE – AGRI Committee Amendments 60 & 61 to Article 10, which state:

"(-1) The Commission shall carry out an animal welfare assessment and a feasibility evaluation of implementation of the requirements set out in paragraph 2, five years after the entry into force of this Directive."

"Where feasibility is established, as from the dates to be set in Annex III in light of the evaluation referred to in paragraph 1, Member States shall ensure that non-human primates listed in that Annex may only be used in procedures where they are from self sustaining colonies."

Why this amendment must be REJECTED

These amendments delay indefinitely the implementation of the Commission's proposed phase out, over seven years, of the cruel and environmentally damaging trade in monkeys caught from the wild (see over). This briefing outlines the suffering and the environmental damage caused by wild capture, and shows that the Commission proposals are viable and humane. If there are concerns that the seven year target cannot be reached, then progress could be reviewed under thematic review under Article 8 (AGRI amendment 59) every two years, or after five years when the Directive is next reviewed under Article 53a (AGRI amendment 148). Or, a progress review could specifically be added to the phase out. It is not an option for Europe to do nothing. A vague "feasibility study" has the same effect as doing nothing. Europe must take responsibility for the part it is playing in the suffering and damage caused to wild monkey populations caused by the laboratory primate trade.

Lov s pastmi na divje opice za raziskave ter kmetije za vzrejo

Zakaj je to pomembno?

Odvzem opic iz divjine bistveno vpliva na dobro počutje živali in okolje.

Vplivi na dobro počutje živali: Nasilje, stiska in strah med ujetjem in nenadnim zaprtjem. Ločevanje skupin družinskih članov brez premisleka. Razbite družbene skupine – primati lahko ostanejo brez staršev ali bratov in sester.

Vplivi na okolje: Ogroženost habitata. Ogroženost genske raznovrstnosti divjih populacij in celo iztrebljanje celotnih populacij. Motnje v naravnem ravnotežju populacije – odstranitev samic, živali določenih starosti. 48 % vrst primatov je trenutno ogroženih ali resno ogroženih (Mednarodna zveza za ohranjanje narave in naravnih virov IUCN).

Znanstveni vplivi: Znanstveno gledano je bolj zaželena uporaba namensko vzrejenih živali z znanim genskim in zdravstvenim ozadjem; koristi vključujejo zmanjšanje variacij, boljše usklajenost in obnovljivost podatkov.

Evropska komisija je v uvodni izjavi (16) svojih predlogov tudi ugotovila: " Poleg tega uporaba primatov razen človeka javnost najbolj skrbi."

Nekateri primati ujeti v naravi, se v Evropi še naprej uporabljajo v postopkih. Bistveno je, da vzrejne enote posebej v Aziji in na Mauritiusu prosto odvezemajo živali iz narave, da bi dopolnile svoje matične skupine. Potomci živali, ki so bile ujele v divjini, so znani kot živali "F1". Živali rojene staršem, ki so bili vzrejeni v ujetništvu, so znane kot "F2", naslednje generacije se imenujejo F3 in tako naprej.

Domneva se, da so opice makaki, ki se jih uporablja v evropskih laboratorijih, večinoma živali F1, pretežno javanski makaki ter manjše število rezus makakov. Druga najpogosteje uporabljena vrsta primatov v Evropi so marmozetke, ki so že vzrejene v F2 in višje.

Predlogi Evropske komisije:

Člen 9.1. Živali iz divjine se ne uporabljajo v postopkih.

Člen 9.2. Pristojni organi lahko odobrijo izjeme od odstavka 1 na podlagi znanstvene utemeljitve, da namena postopka ni mogoče doseči z uporabo živali, ki je bila vzrejena za uporabo v postopkih.

Člen 10.1. Države članice zagotovijo, da se živali, ki spadajo med vrste, navedene v Prilogi II, lahko uporabijo v postopkih samo takrat, kadar so bile te živali vzrejene za uporabo v postopkih.

Vendar pa bodo od datumov, določenih v Prilogi III, države članice zagotovile, da se primati razen človeka, navedeni v tej prilogi, lahko uporabljajo v postopkih, samo kadar so potomci primatov razen človeka, ki so bili vzrejeni v ujetništvu.

Člen 10.2. Pristojni organi lahko odobrijo izjeme od odstavka 1 na podlagi znanstvene utemeljitve.

Priloga III: Seznam primatov razen človeka in datumov iz ... člena 10(1). Predlaga postopno opustitev uporabe javanskih makakov F1 in rezus makakov v 7 letih po prenosu direktive, marmozetke F1 naj bi bile postopno opuščene od dneva prenosa, druge vrste primatov razen človeka pa po 10 letih.

Utemeljitev Komisije

Uvodna izjava 18: "Lovljenje primatov v divjini je za živali zelo stresno ter poveča nevarnost poškodb in trpljenja med ujetjem in prevozom. Zaradi postopnega zmanjševanja lova na živali v divjini za potrebe vzreje bi bilo treba za uporabo v znanstvenih postopkih čim prej dati na voljo samo živali, ki so potomke živali, vzgojenih v ujetništvu. Enote, ki vzrejajo ali dobavljajo primate razen človeka bi zato morale imeti pripravljeno strategijo za podpiranje in lajšanje postopnega prehoda k temu cilju."

Stališče ADI do teh predlogov

Prepričani smo, da so odstavka 9.1 in 10.1 ter Priloga III prvi verodostojni koraki v smeri, da se naredi konec odgovornosti evropske raziskovalne skupnosti za lov na primate v divjini, s posledičnim trpljenjem in okoljsko škodo, ki jo to povzroča. In deležni bodo široke javne podpore.

Člen 7.3 sedanje Direktive 86/609 navaja: "Poskusov na živalih iz divjine ni dovoljeno opravljati, razen če poskusi na drugih živalih ne bi zadostovali za namen poskusa."

Vendar 23 let po začetku veljavnosti te direktive, Evropa še naprej sankcionira odvzem opic iz divjine za kmetije za vzrejo laboratorijskih živali.

Samoregulacija ni imela potrebnega učinka za ohranitev svetovne dediščine divjih populacij primatov in njihovega okolja, zato je skrajni rok ključnega pomena.

ADI podpira znižanje postopnega opuščanja F1 na 5 let kar menimo da je dosegljivo, in bi zagotovilo ustrezen občutek nujnosti ter odsevalo zahtevo javnosti po vidnem napredku. Vplivi lova v divjini na dobro počutje živali in okolje so bistveni, kar bomo pokazali v nadaljevanju.

Menimo, da člena 9.2 in 10.2 predloga Komisije resno slabita predlagano direktivo in bi ju bilo treba črtati, saj omogočata preveč enostavno odstopanje od omejitev.

Dopolnilom, ki slabijo ali razvrednotijo predloge Komisije, je treba nasprotovati.

Presoja vpliva za Komisijo

Za Evropsko komisijo je presojo vpliva opravil Prognos AG v sodelovanju z raziskovalci na Univerzi Utrecht. Zaključek presoje vpliva je bil, da je 7-letno postopno opuščanje mogoče, če bi bilo skrbno načrtovano.

Postopno opuščanje temelji na razmnoževalnih ciklih različnih vrst in znanju o obstoječih ravneh proizvodnje. Evropa je na primer že samozadostna pri opicah marmozetkah F2 in zato predhodno obdobje ni potrebno. Šteje pa se, da je sedemletno postopno opuščanje za makake "primerno".

Dejstva glede postopnega opuščanja uporabe opic, ki so bile ulovljene v divjini

Razsežnost problema

Približno 7.000 opic makaki (javanski in rezus makaki) vsako leto pripeljejo v Evropo za raziskave. Točnih števil glede F1, F2 ali F3 ni, vendar pa naj bi bila večina izmed njih F1. Nekateri rejci zunaj Evrope že dobavljajo primata F2, kot tudi nekateri dobavitelji iz Evrope, tako da prehod že poteka čeprav počasi.

Vendar do sedaj ni bilo dejanskih spodbud, da bi spremembo izvedli v razumnem časovnem okvirju in tako končali nepotrebno trpljenje ter ohranili svetovne populacije primatov. Zato je potrebno, da Evropski parlament določi časovni načrt za panogo.

Kitajske izvozne kvote za leto 2009 znašajo skoraj 40.000 primatov¹⁸. Ocene za Vietnam, Mauritius, Filipine, Indonezijo in Kambodžo to število zvišajo na skoraj 78.000¹⁹. Treba je dodati, da je celotna globalna proizvodnja (npr. vključno z makaki proizvedenimi v ZDA ali tistimi, ki ostanejo na Kitajskem) verjetno dvakratnik te količine.

Torej predlog Komisije predstavlja poziv večjim evropskim dobaviteljem naj manj kot 8 % svoje proizvodnje v sedmih letih prestavijo na F2 (približno 4 % globalne proizvodnje).

Žalostno je, da evropski trgovci s primati in gospodarske panoge, ki primata uporabljajo, te razumne in potrebne predloge predstavljajo kot da bodo povzročili popoln propad oskrbe s primati. Takšne trditve so netočne in podpihovalske ter povzročajo nepotrebno zmedo – jasno je, da se predlog Komisije nanaša na postopno odpravo uporabe v divjini ujetih živali v sedmih letih.

Uspešna vzreja opic makaki v jetništvu je mogoča

ZDA so po prepovedi izvoza makakov iz Indije razširile svoj lastni program vzreje. Leta 1978 je bilo proizvedenih 5.093 primatov, vključno s 3.518 rezus makaki. Pet let kasneje se je vzreja v ujetništvu za vse vrste, posebej pa za rezus makake, zvišala in sicer za 78% oziroma 96% (letna rast 19 % za makake)⁵. Danes imajo ZDA osem Nacionalnih raziskovalnih centrov za primata, z 20.000 živalmi⁷ in Ameriško združenje primatologov trdi, da je večina primatov, ki se uporabljajo v ameriških laboratorijih, rojenih v ZDA⁶.

Kitajska javanske makake izvaža od leta 1990 in trdi, da njihova vzreja poteka "zelo uspešno" z "več samozadostnimi populacijami s prek 47.000 posameznih živali". Podoben uspeh naj bi bil pri rezus makakih vzrejenih v ujetništvu, ki jih Kitajska izvaža od leta 1984.

Vietnamski dobavitelj laboratorijskih primatov Nafovanny načrtuje, da bo letno nadomestil 10 % svojih F1 vzrejnih zmogljivosti z uporabo živali, ki jih sicer verjetno ne bi prodali, na primer tistih, ki kažejo znake določenih virusov¹⁹.

V zvezi s kmetijami za vzrejo opic v Aziji se zastavljajo resna vprašanja glede dobrega počutja živali, okoljskih standardov ter odvzema živali iz divjine za dopolnitev matičnih skupin.

Upati je, da bo nova direktiva zagotovila okvir za uvoze opic, ki bodo od dobaviteljev primatov za Evropo zahtevali vzdrževanje standardov dobrega počutja živali, obogatitev okolja, zdravstveno in gensko ozadje.

Dobro počutje živali in vprašanja

Komisija je ocenila, da bi morali za pokritje trenutnega povpraševanja evropskih laboratorijev po makakih F2 namesto živali F1, sedanje vzrejne populacije povečati za 10.000 živali. Po ocenah bi to pomenilo presežek 800 samcev zaradi večjega števila samic, ki se uporabljajo za intenzivne vzrejne strategije¹.

Nekateri industrijski lobisti so trdili, da so zaskrbljeni, da bi te presežne opičje samce humano usmrtili na kmetijah. Po drugi strani pa se zdi, da jih ne moti stalen lov v divjini, s spremljajočim trpljenjem, smrtmi in uničevanjem okolja, ki ga povzroča. Prav tako se zdi, da so zadovoljni s tem, da se živali prodaja za raziskave in poskuse.

Dejansko je bolj verjetno, da bodo ti presežni samci prodani za raziskave ali drugim v tej panogi.

Pomembno je ustrezno obravnavati ključne dejavnike vsakega posameznega vzrejnega programa in kako ustreza predlogu Komisije:

Povprečna življenjska doba makakov je 25 let¹⁰, vendar pa številne živali v ujetništvu živijo do 30 let¹⁶, spolno zrelost dosežejo v starosti 3-5 let¹⁷. Brejost pri makakih traja okoli 164 dni¹⁶. Reprodukativno obdobje samice je najmanj 15 let (če dopustimo kasnejšo spolno zrelost in prvo brejost ter izravnamo z nižjo plodnostjo v starejši starosti.)

Če predpostavimo, da bi kmetija za vzrejo nadomestila samice, ko postanejo manj plodne je mogoče, da bi v obdobju 7 let nadomestili kar 50 % vzrejne populacije. To pa je isto časovno obdobje kot je obdobje postopnega opuščanja po predlogu Komisije. Pravo vprašanje je, ali bodo te živali zajete v divjini ali vzrejene v ujetništvu.

To pomeni, da bi v 5 letih ocenjenih 800 presežnih samcev predstavljalo po 160 samcev na leto, razpršeno v celotni panogi. Nekateri bi sicer ugovarjali, da bi bila humana usmrtitev boljša od življenja na kmetiji za vzrejo ali smrt v evropskem laboratoriju. Vendar pa je malo verjetno, da za te živali ne bi bilo kupcev.

Če naj bi te samice ulovili v divjini obstaja velika možnost za uničevalno razdejanje družbenega ravnotežja divjih populacij za oba spola, ki bi ju ulovili lovci s pastmi, ter za samce, ki bi jih pobili potem ko bi jim določili spol.

Vplivi na okolje

Letos so člani Evropskega parlamenta prejeli DVD organizacije ADI z naslovom Rešimo primate, ki prikazuje nedavne posnetke opic, ki so jih v pasti ujeli za poskuse v Južni Ameriki. To odkriva grozo živali, ki so jih iztrgali iz svojih bivališč in od svojih družin, jih vtaknili v vreče in odpeljali za poskuse.

Lov v divjini kot tak pomeni, da se ne upošteva gensko ozadje živali niti vpliv, ki ga bo imela njihova odstranitev na divjo populacijo. V Kolumbiji obstajajo dokazi, da so lovci s pastmi dejansko posekali drevesa, da bi prišli do sovjih opic. Posnetki od drugod kažejo na podobno pomanjkanje skrbi za dobrobit živali ali za okoljsko škodo med lovci s pastmi, ki so večinoma zelo slabo plačani delavci na eksistenčnem minimumu.

Indija je zaradi opustošenja divjih populacij leta 1978 prepovedala izvoz primatov⁵. "Prekomeren lov s pastmi, zlasti mladičev, je bil glavni vzrok zmanjšanja populacije rezus makakov v Indiji za 90 % v 60-h in 70-h letih 20. stoletja"¹⁰. Razprava avtorjev Crocket et al leta 1996 navaja "populacija rezus makakov v severni Indiji si je od leta 1978 opomogla samo za 50 %"¹⁰.

Postavljene so bile trditve, da lov s pastmi povečuje gensko raznolikost populacij v ujetništvu. Vendar pa bi bili zagotovo bolj učinkoviti drugačni ukrepi kot je npr. znižanje razmerja med samicami in samci na kmetijah.

For too long Europe has looked the other way when it comes to the wild capture policies and welfare standards of the establishments that supply laboratory monkeys.

Verjetno je, da lovci s pastmi stalno siromašijo gensko raznolikost divjih populacij, njihove dejavnosti pa lahko potencialno izbrišejo živali iz določenega območja. Živali lovijo s pasmi kjer so na razpolago, ne pa za zagotavljanje genske raznolikosti. Če bodo rejci iz območij še naprej odstranjevali več samic kot samcev, so potencialne uničevalne posledice očitne. Zelo verjetno je, da se živali v pasti lovi brez razlik, nezaželene živali pa pobije.

Leta 2002 je Znanstveni odbor ES za zdravje in dobro počutje živali poročal "vse vrste primatov so do neke mere ogrožene in veliko jih je navedenih kot takih ...obstaja stališče, da v divjini ujetih živali ne bi smeli uporabljati, niti za namene vzreje"³.

IUCN je sporočila, da je trenutno 48% vrst primatov bodisi ogroženih ali kritično ogroženih²⁰.

Če Evropa ne bo zavzela stališča do tega vprašanja, ne more ohraniti verodostojnosti ko predstavlja druga sporočila za ohranjanje živalskih vrst revnim državam, v katerih lačne ljudi poziva naj določenih vrst primatov ne pojedjo do izumrtja. Evropa ima v tej zadevi svojo odgovornost.

Obstaja alternativa, Evropa pa je v položaju, ki ji omogoča izvesti spremembe.

Ekonomski in raziskovalni vplivi

Strošek primatov za raziskave naj bi se po pričakovanjih zvišal. Natančni podatki sicer niso na razpolago, vladni uradniki v Združenem kraljestvu pa so ocenili, da bi bilo zvišanje lahko od okoli 4.000 GBP (4.288 EUR) do 6.000 GBP (6.432 EUR) na žival. Vendar gre tu za več-milijardno gospodarsko panogo, ki si lahko privošči, da nekaj nameni za dobro počutje živali, zaščito okolja in svetovne dediščine.

Nasprotovanje predlogom Komisije za konec uporabe živali ujetih v divjini v raziskovalni panogi je neutemeljeno. Nikakršnih dokazov ni, da bi postopno opuščanje, kot ga predlaga Evropska komisija, negativno vplivalo na raziskave. Dejansko naj bi bil vpliv pozitiven, koristi pa vključujejo:

- **Izboljšanje znanstvenih standardov – živali vzrejene v ujetništvu so bolj zaželeni zaradi svojega znanega zdravstvenega in genskega ozadja**
- **Pomoč pri spodbujanju razvoja in sprejetju naprednih alternativnih metod, in s tem korist za evropske panoge znanosti in tehnologije kot celoto.**
- **Preprečevanje nepotrebnega trpljenja visoko razvitih, inteligentnih in čustvenih vrst.**
- **Ohranjanje svetovne naravne dediščine – konec uničevanja divjih populacij in habitatov.**

Člani Evropskega parlamenta bi si morali prizadevati za okrepitev in pospešitev teh razumnih, praktičnih in sorazmernih ukrepov.

1. Commission staff working paper, Impact Assessment, 05.11.08 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2008:2410:FIN:EN:PDF>
2. M.J. Prescott (2001) - Counting the cost – welfare implications of the acquisition and transport of non-human primates for use in research and testing
3. The welfare of non-human primates used in research: Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, 17 December 2002 http://ec.europa.eu/food/fs/sc/scah/out83_en.pdf
4. Fifth Report on the Statistics on the Number of Animals used for Experimental and other Scientific Purposes in the Member States of the European Union <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0675:FIN:EN:DOC>
5. Gray, Schofield, L. & Chandler, J.L. (1984), Laboratory Primate Newsletter, volume 23, number 4 <http://www.brown.edu/Research/Primate/lpn23-4.html>
6. <http://www.asp.org/research/faq.html>
7. Fan, Z & Song, Y (2003) International Perspectives: The Future of Non human Primate Resources, Proceedings of the Workshop Held April 17-19, 2002 (2003) http://www.nap.edu/openbook.php?record_id=10774&page=69
8. Hunsmann, G (2003) International Perspectives: The Future of Non human Primate Resources, Proceedings of the Workshop Held April 17-19, 2002 (2003) http://www.nap.edu/openbook.php?record_id=10774&page=69
9. IPPL Newsletter, December 1979
10. Crockett, C.M et al (1996), American Journal of Primatology, vol. 40, pp. 343-360
11. <http://www.wildsingapore.com/news/20070708/070817-2.htm#nst> – accessed 03/03/09
12. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 23
13. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 28
14. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 209
15. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 224
16. Napier, J. R. & Napier, P. H, 1967. Handbook of Living Primates. Academic Press, London & New York
17. Terry Maple, J, et al Primates, 14(4):427-428, December 1973 427,
18. Ross C. 1992, Primates
19. IPPL: Chinese Export Quotas
20. Wolfensohn, S., presentation: Primates and stress and the F2 requirement
21. <http://www.primate-sg.org/RL08.news.htm>

Contact: Helder Constantino, Head of Parliamentary Affairs
email: helderconstantino@ad-international.org

Animal Defenders International,
with: National Anti-Vivisection Society and Lord Dowding Fund for Humane Research,
Millbank Tower, Millbank, London SW1P 4QP, UK.
Tel. +44 (0)20 7630 3340 www.ad-international.org